

Den Haag, 13-12-2019

Betreft: brandbrief wasberen

Geachte leden van Provinciale Staten,

Uw provincie heeft recentelijk de opdracht (2019-000671) gegeven om het aantal wasberen (*Procyon lotor*) in uw provincie te beperken. Ten grondslag aan dit besluit ligt het "Plan van aanpak invasieve exoten Gelderland" en de Europese Unielijst (EU-exotenverordening 1143/2014). Naar aanleiding van dit besluit en recente berichtgeving in de media¹, waarin wasberen naar onze mening ten onrechte worden gedemoniseerd, vragen wij graag uw aandacht voor het volgende.

1. **Biodiversiteit** - De Faunabeheereenheid Gelderland, uw uitvoerder, benadrukt keer op keer dat wasberen een groot gevaar vormen voor de inheemse biodiversiteit. Wij wijzen u op het "Risicoanalyserapport van de wasbeer in Nederland", gepubliceerd door de NVWA. Daarin staat dat wasberen op ecosysteemniveau geen schade aanrichten en dat ze ook als nieuwkomer geen bedreiging vormen voor bestaande ecosystemen. In Europa is tot op heden geen bewijs gevonden voor effecten van de wasbeer op soortenrijkdom en abundantie (de aantallen van een soort).² Ook in Duitsland, waar lokaal hoge dichtheden worden bereikt, zijn er geen aanwijzingen voor negatieve effecten op zowel inheemse prooi-soorten als concurrerende predatoren (Lutz 1981, Horstmann and Schmincke 2004).³ Wel kan predatie door wasberen voor (ernstig) bedreigde soorten incidenteel een rol van betekenis spelen. De wasbeer is in dat geval echter één van de vele predatoren.
2. **Uitroeien** - Wasberen komen van oorsprong niet in Nederland voor en zijn in 2016 op de Europese Unielijst geplaatst.⁴ In Duitsland zijn de dieren in de jaren dertig uitgezet en daarnaast ontsnapt van bontfokkerijen. Volgens de Europese risicobeoordeling leven er momenteel tussen de 100.000 en een miljoen wasberen in Duitsland.⁵ Daar is in de jaren vijftig en zestig zonder succes geprobeerd de 'exotische' wasberen uit te roeien. Populaties zijn veel gevoeliger voor manipulatie van hun habitat dan voor manipulatie van de aantallen (Caughley 1978, Stuyk 2002). Wanneer populaties bestreden worden, blijft het habitat intact, terwijl de voortplanting minder door dichtheidsafhankelijke factoren wordt afgeremd. Jaap Mulder, bioloog en roofdierspecialist, concludeert via Omroep Gelderland dan ook: *'Wanneer het een soort is die zich niet laat uitroeien, kunnen we de bestrijding ook achterwege laten. En de wasbeer is daar een duidelijk voorbeeld van.'* en *'Afgelopen jachtseizoen zijn in Duitsland ruim 170.000 wasberen afgeschoten, maar dat heeft de opmars naar Nederland niet vertraagd'*, benadrukt Mulder. *Hij verwacht dan ook dat de dieren in groten getale zullen komen.*⁶ In Gelderland zal er voortdurend sprake blijven van nieuwe instroom vanuit Duitsland.

---

1) Omroep Gelderland, (2019). "[Provincie geeft opdracht wasberen af te schieten: 'Uitroeien nu het nog kan'](#)".

2) Alterra, Wageningen, (2008). "[Wasberen \(Procyon lotor L.1758\) in Nederland: verspreiding, ecologie en mogelijk gevolgen voor Nederland.](#)" Pagina 17.

3) "[Information about GB Non-native Species Risk Assessments](#)" Pagina 2.

4) NVWA, [Unielijst](#).

5) "[Information about GB Non-native Species Risk Assessments](#)" Pagina 4.

6) Omroep Gelderland, (2019). "[Afschieten heeft geen zin, dus accepteer de wasbeer](#)".

3. **Volksgezondheid** - De wasbeer is geen drager van de vossenlintworm, zoals de Faunabeheereenheid doet voorkomen.⁽⁶⁾ Besmetting van mensen met de wasbeerspoelworm, waar vaak naar wordt verwezen, is zeer zeldzaam. In de periode van 1973 tot 2002 zijn in de Verenigde Staten 14 mogelijke gevallen bekend. Ook de kans op besmetting met rabiës is klein. Sinds de inburgering van de wasbeer in Europa zijn in 70 jaar tijd slechts 20 rabiës gevallen bekend, waarbij vrijlevende wasberen betrokken waren (Michler 2006a). Uit observaties in gevangenschap is bekend dat wasberen die besmet zijn, zich terugtrekken in holtes en geen verhoogd agressief gedrag vertonen.⁷
4. **Schade** - Wasberen kunnen schade aanrichten aan de landbouw en dan gaat het bijvoorbeeld om schade aan stallen, viskwekerijen, boomgaarden en aan maïs en groenten. In Duitsland is de totale schade aan de landbouw tot op heden minimaal.⁽²⁾ In Nederland is helemaal geen schade bekend of gemeld.⁸

Uw provincie heeft er nu voor gekozen om aan de Faunabeheereenheid opdracht te verlenen om in de hele provincie gedurende het gehele jaar wasberen te doden met als doel om deze diersoort uit te roeien. Uit de ervaringen in Duitsland en de uitspraken van roofdierspecialist Mulder blijkt dat uitroeien volstrekt onhaalbaar is. Dit besluit betekent dus vooral dat er jaarlijks vele dieren zullen worden gedood, terwijl het doel nooit zal worden bereikt. Aangezien de komst van de wasbeer in ons land niet te stoppen is, is de meest verstandige keuze om het dier hier te accepteren als nieuw lid van onze fauna. De wasbeer zou dezelfde juridische status moeten krijgen als andere inheemse predatoren, waarbij er alleen lokaal kan worden ingegrepen als er sprake is van belangrijke schade en er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is om deze schade te voorkomen of te beperken.

Wij verzoeken u met klem nog een keer goed naar de feiten te kijken. U zult dan tot de conclusie moeten komen dat bestrijding zinloos is en dat de opdracht zou moeten worden ingetrokken. Wij roepen u tevens op om bij de Europese Commissie te pleiten voor het accepteren van de wasbeer als ingeburgerde soort. U zou zich vervolgens kunnen richten op het geven van goede en eerlijke voorlichting aan het publiek over deze dieren en over preventieve maatregelen om eventuele schade te voorkomen.

Wij roepen u tot slot op om ervoor te zorgen dat de Faunabeheereenheid stopt met het verspreiden van foutieve, eenzijdige informatie en het verspreiden van paniek.

In afwachting van uw reactie.

Hoogachtend,

Animal Earth Foundation, Animal Rights, Animal Save Nederland, Bite Back, Comité Dieren noodhulp, Dierbaar Flevoland, Een DIER Een VRIEND, Fauna4Life, Hans Bouma, Rechten voor al wat leeft, Stichting Dieren nood, VeggieSquad

---

7 Alterra, Wageningen, (2008). "[Wasberen \(Procyon lotor L.1758\) in Nederland: verspreiding, ecologie en mogelijk gevolgen voor Nederland.](#)" Pagina 18.

8 NVWA, (2019). "[Factsheet wasbeer](#)".